

TOČKA 2.

Prijedlog zaključka o zaduženju KD Čistoća d.o.o. za hitno provođenje Studije "Ekološki zasnovan sustav gospodarenja komunalnim otpadom za područje Grada Rijeke i okolice"

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA

Rijeka, 27.01.2014.

Gradsko vijeće Grada Rijeke
n/r Predsjednica Gradskog vijeća Grada Rijeke
gđa Dorotea Pešić-Bukovac

Na temelju Članka 82. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Rijeke ("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 25/13 – pročišćen tekst) podnosimo Gradskom vijeću Grada Rijeke na razmatranje i usvajanje **Prijedlog zaključka o zaduženju KD Čistoća d.o.o. za hitno provođenje Studije „Ekološki zasnovan sustav gospodarenja komunalnim otpadom za područje Grada Rijeke i okolice”, autori prof.dr.sc. Slaven Dobrović, doc.dr.sc.Hrvoje Juretić i mag.ing.mech. Goran Smoljanić.**

Članovi Gradskog vijeća Grada Rijeke:

r.br.	IME I PREZIME	VLASTORUČNI POTPIS
1.	BOJAN KURELIĆ	
2.	TEO BOŽANIĆ	
3.	SAHKO ŠUĐRIHIĆ	
4.	NIKOLINA MIKIG	
5.	VEORAN SABČAK	
6.	VEŠNA BUTERIN	
7.	IUAN BOŽOVIĆ	
8.	ANA TROSELI	
9.	SANJIN KAJTAR	
10.	DANIJEL PALISKA	
11.	LIVIO DEFRANZA	
12.	MILENA KRAJEVIĆ	
13.	NIKOLA IVANIO	
14.	TEA ČAKIHOVIĆ-MANCE	
15.	HRVOJE BURIĆ	
16.	Ljubica Dujmović Kosovare	
17.		

Obrazloženje

Prijedlog zaključka o zaduženju KD Čistoća d.o.o. za hitno provođenje Studije „Ekološki zasnovan sustav gospodarenja komunalnim otpadom za područje Grada Rijeke i okolice“, autori prof.dr.sc. Slaven Dobrović, doc.dr.sc.Hrvoje Juretić i mag.ing.mech. Goran Smoljanić.

Uvod

Svjedoci smo da je problematika gospodarenja otpadom u našem gradu aktualizirana zatvaranjem starog smetlišta Viševac te formiranjem novog primitivnog „privremenog“ smetlišta na lokaciji Marišćina u Općini Viškovo. U zadnje dvije godine djelatnici KD Čistoća d.o.o. ne uspijevaju obaviti svoju osnovnu djelatnost gospodarenja otpadom te tako ugrožavaju zdravlje građana, nanose nepopravljivu štetu okolišu i uporno provode poslovni model koji je ekonomski neracionalan, neefikasan i poslovno neodrživ.

Dokaz lošeg gospodarenja otpadom je i nepravomoćna presuda, donesena 5.11.2013. godine, kojom je Prekršajni sud u Rijeci proglasio krivim KD Čistoća d.o.o. i odgovorne osobe tog Komunalnog društva, gđin-a Zlatka Štoka i gđin-a Stjepana Ropca za širenje nesnosnog smrada sa Županijskog centra za gospodarenje otpadom Marišćina. Kako znamo da je KD Čistoća d.o.o. u većinskom vlasništvu Grada Rijeke, dužnost nam je da učinimo pozitivne promjene u načinu gospodarenja sa otpadom u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima Republike Hrvatske i zakonskom regulativom i direktivama Europske unije.

Postojeću je situaciju potrebno je promijeniti po hitnoj proceduri na način da Gradsko vijeće Grada Rijeke svojim aktom ultimativno zatraži hitno uvođenje ekološki zasnovanog sustava gospodarenja komunalnim otpadom.

Odgovornost Gradskog vijeća za poslovanje KD Čistoća d.o.o.

Komunalno društvo Čistoća d.o.o. Rijeka za održavanje čistoće i gospodarenje otpadom, u većinskom je vlasništvu Grada Rijeke, koji drži 81,23% udjela u vlasništvu, slijede Grad Bakar s 4,08%, Grad Kastav s 2,74%, Grad Kraljevica s 2,50%, Općina Viškovo s 2,49%, Općina Čavle s 2,30%, Općina Kostrena s 2,20%, Općina Jelenje s 1,93% i Općina Klana s 0,53% udjela u vlasništvu.

Osnovne su djelatnosti KD Čistoća d.o.o. skupljanje i zbrinjavanje otpada za 84.021 korisnika, čišćenje javno-prometnih površina, održavanje zelenih površina te obavljanje drugih djelatnosti vezano za gospodarenje otpadom.

Grad Rijeka, sa svojim većinskim udjelom u KD Čistoća d.o.o., ima obavezu gospodariti otpadom na ekološki i ekonomski najpovoljniji način. Gradsko vijeće je zakonodavno tijelo Grada Rijeke te ima obavezu kreiranja strategije poslovanja komunalnih društava u većinskom vlasništvu Grada Rijeke.

Ulaskom Republike Hrvatske u članstvo Europske unije, prihvatili smo obavezu provođenja direktiva Europske unije pa stoga moramo pokrenuti sustav odvojenog prikupljanja otpada. EU direktive (2008/98/EZ) i novi zakon o Održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) obavezuje lokalnu zajednicu da do 2020. godine osigura odvajanje za reciklažu 50% korisnih sirovina te 70% bio otpada. Već do 01. siječnja 2014. godine obavezali smo se odvojiti 25% biorazgradivog komunalnog otpada u

odnosu na referentnu 1997. godinu, što danas iznosi gotovo 40% ukupne proizvodnje biorazgradivog komunalnog otpada.

Budući da to nismo ostvarili, uskoro kreću kazne (penali) koje će Republika Hrvatska morati plaćati Europskoj uniji. Ministar zaštite okoliša i prirode, Mihael Zmajlović, dipl. oec., je već najavio da će tu obavezu prebaciti na jedinice lokalne samouprave proporcionalno količini neodvojenog komunalnog otpada.

Upravo zbog svih gore navedenih razloga, dužnost je Gradskog vijeća da preuzme odgovornost i donese odluke kojima će narediti KD Čistoća d.o.o. provođenje ekološkog sustava gospodarenja otpadom u skladu s novim zakonskim odredbama i direktivama EU.

U suradnji s Fakultetom strojarstva i brodogradnje iz Zagreba, KD Čistoća d.o.o. je sredinom 2013. godine završila izradu Studije koja je usklađena s novim Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i osigurava dugoročno kvalitetno rješavanje gospodarenja otpadom za područje Grada Rijeke i okolice. Izgradnja skupog, ekonomski neodrživog i ekološki neprihvatljivog ŽCGO-a Marišćina ne smije biti razlog za odugovlačenje i prolongiranje provođenja ekološkog sustava gospodarenja otpadom na način opisan u Studiji.

Povjerenstvo za izradu Studije

Izradu Studije je nadgledalo Povjerenstvo za praćenje uvođenja ekološkog sustava odvajanja otpada (u daljnjem tekstu Povjerenstvo) u čijem su sastavu bili i predstavnici Grada Rijeke, gđin Dragan Blažević i gđin Branko Bertoša, predstavnik Općine Viškovo gđa Vesna Milih-Lazović, predstavnici KD Čistoća d.o.o. kao i predstavnici Udruge Krizni Eko Stožer Marišćina.

Povjerenstvo je započelo sa radom prije više od godinu dana, a Studija je završena u lipnju 2013. godine. Održano je 6 sastanaka povjerenstva i to 06. prosinca 2012., 20. prosinca 2012., 17. siječnja 2013., 25. veljače 2013., 27.05.2013 i zadnji sastanak 10. lipnja 2013.

Nakon što je Studija završena, uz odobrenje i preporuku autora da se može krenuti s implementacijom sustava, dolazi do naglog prekida u radu Povjerenstva. Iako su autori Studije i predstavnici Udruge Krizni Eko Stožera Marišćina od lipnja 2013. godine u tri navrata pokušali sazvati sastanak Povjerenstva, niti jedan sastanak Povjerenstva nije održan u proteklih 6 (šest) mjeseci. Studija je naravno fleksibilna i podložna minornim promjenama i doradama, ali je opisani sustav potrebno uvesti, dok bi se korekcije radile prema povratnim informacijama sa terena.

Dosadašnje poslovanje KD Čistoća d.o.o.

U izvješću Gradonačelnika Grada Rijeke od 21.09.2012 godine (KLASA: 023-01/12-04/60) koje govori o aktivnostima KD Čistoća d.o.o. u unapređivanju sustava odvojenog prikupljanja otpada, vidljivo je da ne postoji kvalitetni sustavni koncept niti se isti misli kvalitetno unaprijediti. Tako u izvješću pod odjeljkom „**PRIMARNA SELEKCIJA OTPADA - SUSTAV ZBRINJAVANJA POSEBNIH VRSTA OTPADA**“ piše:

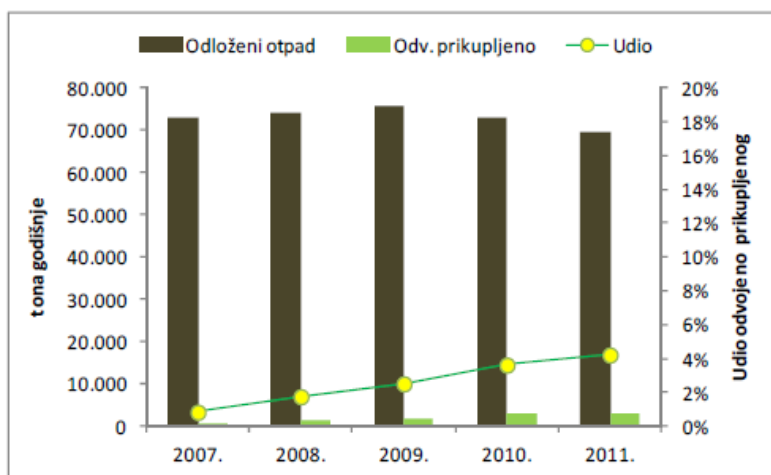
„Tradicija izdvajanja iskoristivih komponenti iz komunalnog otpada na području djelovanja Komunalnog društva Čistoća d.o.o. Rijeka postoji više od deset godina i kontinuirano se razvija. U periodu od 2001. do polovice 2010. godine, u skladu s prihvaćenim razvojnim planovima poduzet je niz različitih aktivnosti i postavljen **velik** broj novih spremnika za posebne vrste otpada, tako da danas postoji oko 300 posebnih plavih posuda namijenjenih odlaganju papira, preko 200 posebnih spremnika narančastog poklopca za odlaganje višeslojne tzv. tetrapak ambalaže te 200-tinjak ekootoka za odlaganje papira, staklene i tzv. tetrapak ambalaže.

Organiziran je i poseban sustav skupljanja kartonske ambalaže iz trgovačkih i drugih poslovnih objekata te njezino izdvajanje direktno iz posuda za miješani komunalni otpad u što je uključeno 10 malih vozila tzv. portera te 5 većih vozila tzv. autosmečara. Također su se izgradila i stavila u funkciju reciklažna dvorišta na Pehlinu i u Mihačevoj dragi, namijenjena građanima za izdvajanje svih vrijednih komponenti iz otpada, te u sklopu reciklažnog dvorišta u Mihačevoj dragi pripremilo privremeno skladište vrijednog otpada sa sortirnicom i uređajem za njegovo prešanje i baliranje. Sav prikupljeni vrijedan otpad predaje se ovlaštenim koncesionarima.

Smatramo da sve navedeno predstavlja efikasan sustav odvojenog zbrinjavanja otpada, a što potvrđuju i količine posebnih vrsta otpada predane ovlaštenim koncesionarima.....“

Zadnja rečenica citiranog djela izvješća dokazuje da sustav ima ozbiljnih problema, jer je postojeći načina odvajanja otpada u Gradu Rijeci i okolici u zadnjih 12 godina polučio katastrofalno loš rezultat od samo 4% odvojeno prikupljenog otpada.

Udio odvojeno prikupljenog otpada u odnosu na ukupno odloženi otpad na temelju evidentiranih količina iznosi oko 4% za 2011. godinu.

Slika 36. Udio odvojeno prikupljenog otpada u ukupnim odloženim količinama

Potpuno je jasno da postojećim sustavom odvojenog prikupljanja otpada Grad Rijeka ne može ostvariti preuzetu obavezu od 50% odvajanja sirovina, što će sigurno rezultirati dodatnim troškovima poslovanja društva i plaćanjem penala.

Plan gospodarenja otpadom KD Čistoća d.o.o.

Da se KD Čistoća d.o.o. u provođenju sustava odvajanja otpada praktički ne pomiče s mjesta dokazuje i gotovo identičan tekst kojeg, godinu dana nakon prethodnog izvješća, odgovorne osobe recikliraju i formiraju službeni dokument pod nazivom "**Strategija razvoja Grada Rijeke za razdoblje 2014.–2020. godine**" od 19. rujna 2013. godine. U poglavlju "Primarna selekcija" stoji:

"Tradicija izdvajanja iskoristivih komponenti iz komunalnog otpada na području djelovanja KD Čistoća d.o.o. Rijeka postoji više od deset godina i stalno se razvija. Od 2001. do polovice 2010. godine poduzet je, u skladu s prihvaćenim razvojnim planovima, niz različitih aktivnosti i postavljen velik broj novih spremnika za posebne vrste otpada; danas postoji oko 300 posebnih plavih posuda namijenjenih odlaganju papira, više od 200 posebnih spremnika narančastog poklopca za odlaganje višeslojne, tzv. tetrapak ambalaže te oko 200 ekootoka za odlaganje papira, staklene i tzv. tetrapak ambalaže.

Organiziran je i poseban sustav skupljanja kartonske ambalaže iz trgovačkih i drugih poslovnih objekata te njezino izdvajanje direktno iz posuda za miješani komunalni otpad, u što je uključeno 10 malih vozila, tzv. portera, te 5 većih vozila, tzv. autosmečara.

Izgradila su se i stavila u funkciju i reciklažna dvorišta na Pehlinu i u Mihačevoj Dragi, namijenjena građanima za izdvajanje svih vrijednih komponenti iz otpada, te se u sklopu reciklažnog dvorišta u Mihačevoj Dragi pripremlilo privremeno skladište vrijednog otpada sa sortirnicom i uređajem za njegovo prešanje i baliranje. Sav prikupljeni vrijedan otpad predaje se ovlaštenim koncesionarima."

U istom dokumentu možemo pročitati i poglavlje **Planovi aktivnosti KD Čistoća d.o.o.** za slijedeće razdoblje gdje se izrijekom navodi da se završava izrada Studije „Ekološki zasnovan sustav gospodarenja komunalnim otpadom za područje Grada Rijeke i okolice“, a istovremeno se kreće u aktivnosti nabavke kanti i formiranja novih eko otoka po starom modelu poslovanja, ne uvažavajući činjenice navedene u Studiji:

„Aktivnosti na primarnoj selekciji otpada – Sustav zbrinjavanja posebnih vrsta:

- *Izrada Studije ekološki zasnovanoga gospodarenja komunalnim otpadom Grada Rijeke i okolice u završnoj je fazi.*

- *U tijeku je postupak dobivanja suglasnosti Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost o pripremljenoj dokumentaciji za javnu nabavu velikog broja spremnika za otpad te odobrenja za njezinu objavu.*

Fond je donio odluke o dodjeli nepovratnih sredstava u iznosu od 40% potrebnih sredstava za predmetnu nabavu.

Predviđena nabavka:

- *1.000 posuda za odvojeno prikupljanje vrijednih vrsta otpada volumena 1.100 litara*

- *1.500 posuda za odvojeno prikupljanje vrijednih vrsta otpada volumena 240 litara*

- *400 posuda za miješani komunalni otpad volumena 1.100 litara*

- *300 kompostera za biootpad volumena 350 litara.*

- *U tijeku je postupak koncipiranja i razrade aktivnosti vezanih uz promociju i edukaciju stanovništva o svim novostima u sustavu zbrinjavanja posebnih vrsta otpada.*

Aktivnosti vezane uz nabavu komunalne opreme:

- Sustavno uređenje pozicija kontejnera za kućni otpad i spremnika za posebne vrste otpada na gradskim ulicama njihovim postavljanjem na fiksna i ograđena, estetski i funkcionalno uređena postolja:

- postavljeno 48 postolja

- u tijeku postupak javne nabave za dodatnih 150 postolja."

Očito je iz takvog plana aktivnosti da se u izradu Studije krenulo s „figom u džepu“. Sustav koji se provodi u Gradu Rijeci treba hitno napustiti i pokrenuti novi cjeloviti sustav Ekološkog gospodarenja otpadom, za kojega je izrađena studija.

Financijske koristi recikliranja koje dokazuje Studija

KD Čistoća d.o.o. danas na lokaciju smetlišta na Marišćini dovozi prosječno 70 000 tona miješanog komunalnog otpada godišnje koji bi se, da je odvojeno prikupljanje u funkciji kako Studija nalaže, mogao plasirati na tržište sekundarnih sirovina i tako ostvariti prihod u iznosu od 9 do 12 milijuna kuna. Analiza prikazana u tablici broj 36 Studije jasno dokazuje navedeno:

Tablica 36. Ukupni potencijalni prihod od prodaje sekundarnih sirovina

	Potencijalni prihod, kn/godišnje	
	od	do
Biootpad	0	0
Papir/karton	5.929.000	7.315.000
Polimeri/plastika	2.058.000	4.116.000
Staklo	294.000	294.000
Metali	1.045.800	1.208.200
Ukupno	9.326.800	12.933.200

Odvajanje i prodaja odvojeno prikupljenog otpada, odnosno sekundarnih sirovina, smanjuje količinu smeća koju je potrebno zakopati u zemlju ili obraditi u postrojenju za MBO (mehaničko biološka obrada) pa se time smanjuju i troškovi obrade i zbrinjavanja proporcionalno količini smeća. Studija dokazuje potencijal u okviru kojeg 90% odvojeno prikupljenog otpada donosi uštedu od 22 do 75 milijuna kuna godišnje. To su realni iznosi koji su potkrijepljeni brojkama koje naši susjedi u Italiji (Contarina, Treviso) postižu kroz gotovo 90% odvojeno prikupljenog otpada.

Tablica 37. Godišnji trošak zbrinjavanja kojeg je moguće izbjeći odvojenim prikupljanjem

Iskoristiv komunalni otpad t/godišnje	Očekivana cijena* transporta i zbrinjavanja, kn/t	Očekivani godišnji trošak transporta i zbrinjavanja na ŽCGO, kn/godišnje
63.000	350-1200	22.050.000 - 75.600.000

Svi financijski pokazatelji idu u prilog sustava ekološkog gospodarenja otpadom. Dugoročno je ovakav sustav samoodrživ i smanjuje ukupna davanja građana za odvoz i zbrinjavanje otpada. Dokaz takvim

tvrdnjama možemo naći u susjednoj Italiji, gdje komunalni koncern Contarina (pokriva 550 000 stanovnika) provodi ekološki sustav gospodarenja otpadom i uspijeva odvojiti između 85% i 90% korisnih sirovina. Na taj način sustav zarađuje pa njihove klijente (građane) odvoz i zbrinjavanje smeća košta upola manje nego ostale građane u Italiji (109 eura naspram 190 eura godišnje).

ŽCGO Mariščina NE odvaja i NE reciklira!

Važno je za znati da ŽCGO-a Mariščina **nije namijenjen za odvajanje otpada niti za reciklažu**, već je zamišljen kao predpriprema smeća za spaljivanje u cementarama, tako da obaveze Hrvatske o odvajanju i recikliranju otpada ne mogu biti zadovoljene odvozom otpada u ŽCGO Mariščina.

Smeće koje ŽCGO Mariščina pripremi za spaljivanje, cementare ne smatraju gorivom te **dodatno naplaćuju zbrinjavanje** smeća, kao što je navedeno u odgovoru cementare u Koromačnu:

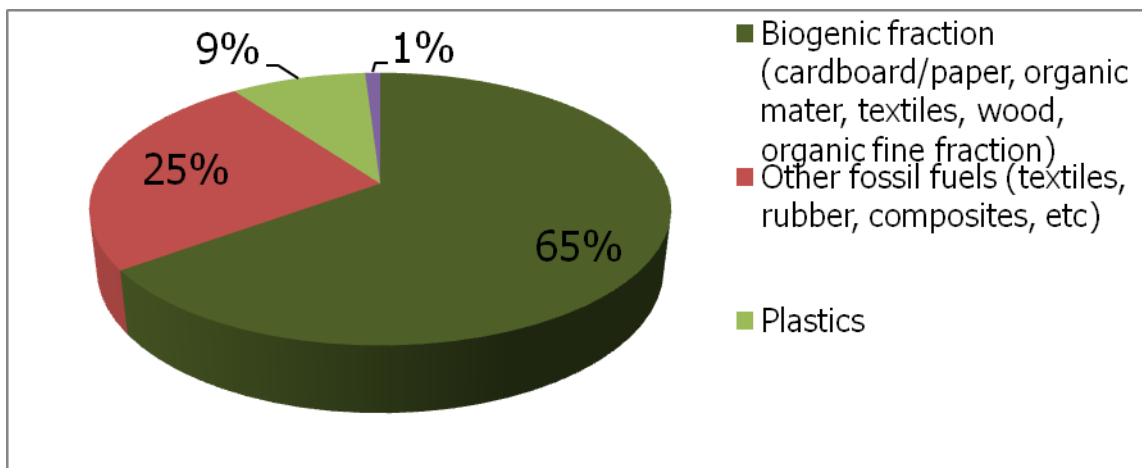
„Koliko košta usluga spaljivanja RDF/SRF-a po toni u cementari u Koromačnu, a koliko košta tona RDF/SRF-a ukoliko se nabavlja kao gorivo za rad cementare?“

U Holcimu SRF smatramo otpadom i u našem proizvodnom procesu suspaljivanje otpada smatramo zbrinjavanjem. Cijena ove usluge je tržišna kategorija i ovisi o odnosu ponude i potražnje.

Radi li Holcim Koromačno razliku između RDF-a i SRF-a i preuzima li obje vrste goriva iz otpada?

Holcim razlikuje RDF od SRF-a i preuzima isključivo SRF. “

Prema tome, da bi sustav ŽCGO Mariščina mogao funkcionirati mora proizvoditi isključivo **SRF** gorivo koje mora zadovoljavati CEN/TC343 standard. Sljedeći grafikon jasno pokazuje koje sve vrijedne sirovine treba osigurati ŽCGO Mariščina da bi postrojenje za MBO moglo proizvesti SRF gorivo koje će se moći upotrijebiti za spaljivanje i potom još i to spaljivanje treba cementarama dodatno platiti, jer bez papira, kartona, plastike, bio otpada nema SRF-a!

izvor: Critical Reviews in Environmental Science and Technology

Trenutna tržišna cijena spaljivanja u cementarama (i drugim spalionicama) je minimalno **30 eura po toni** miješanog smeća. Ukoliko se iz tog smeća izdvoje gorive sirovine, kao što su papir, plastika, bio

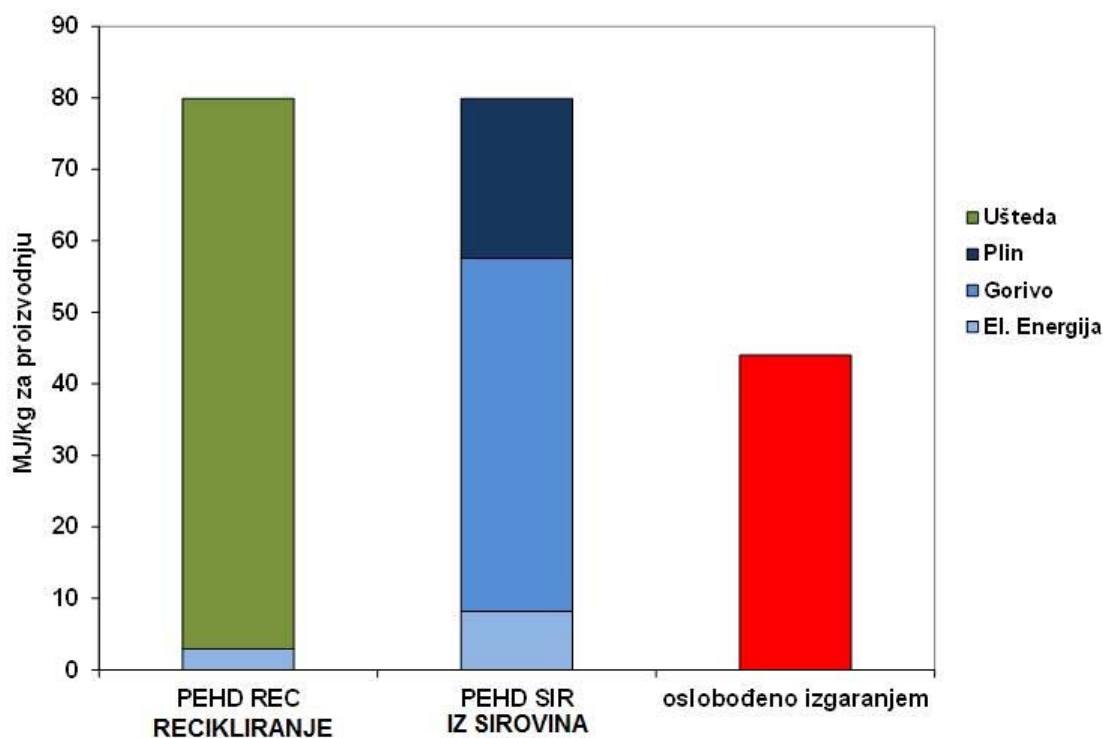
otpad, tkanina i drvo, cementare ga više neće htjeti spaljivati i to će se smeće iz postrojenja za MBO ponovno zakopavati u rupe u zemlji tj. tzv „kazete“.

Ekonomski razlozi za recikliranje

Velike su prednosti reciklaže u odnosu na spaljivanje smeća, ali su razlozi ekonomske prirode posebno važni:

Plastika

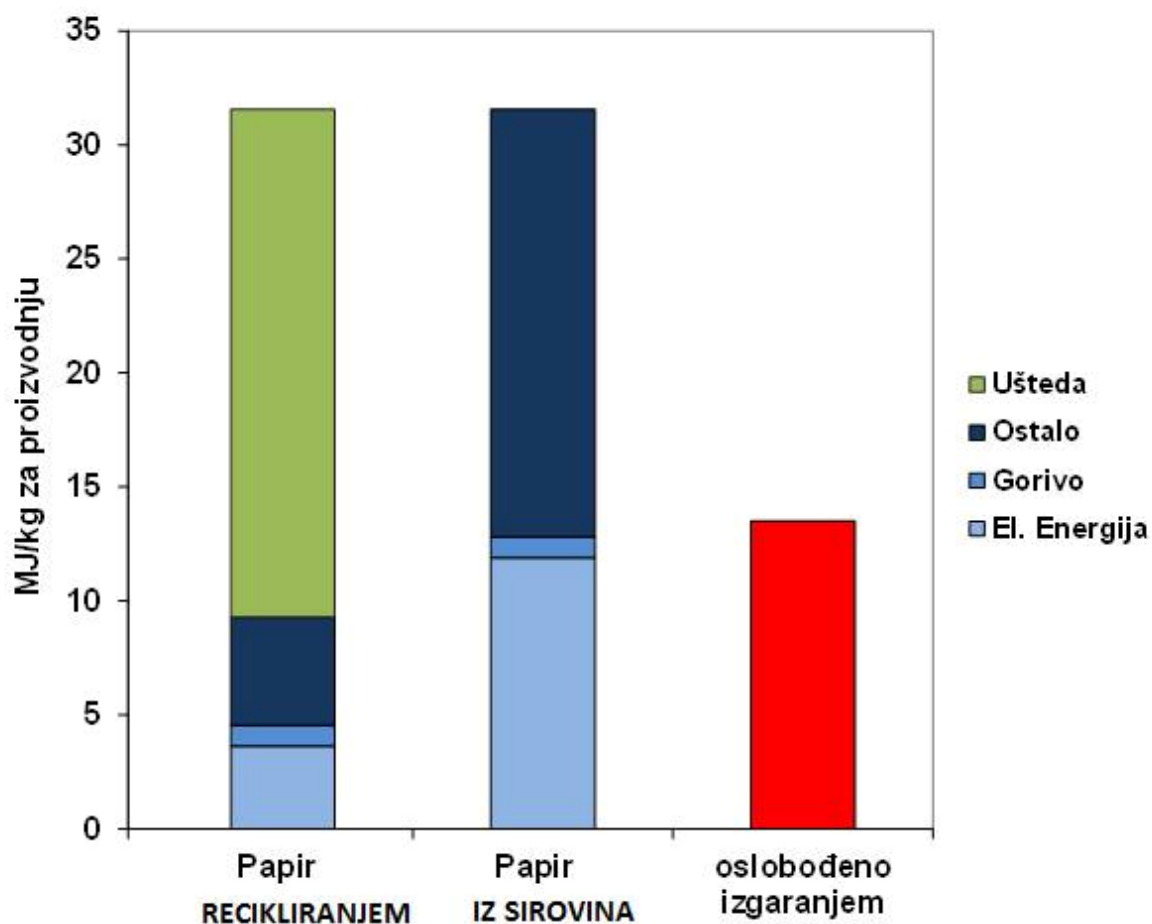
Sljedeći grafikon jasno pokazuje koliko je energije potrebno za izradu proizvoda od reciklirane plastike u odnosu na energiju potrebnu za izradu proizvoda od osnovne sirovine. Velika je ušteda energije ako plastiku recikliramo. Iako plastika izgorijevanjem ispušta veću količinu energije, još uvijek je ta količina energije manja od one koju uštedimo recikliranjem. Spaljivanjem plastike u atmosferu se ispušta i velika količina otrovnih spojeva (kao što su dioksini). Jednom spaljena plastika više se ne može reciklirati.

Papir

Za proizvodnju 1 tone papira srednje kvalitete treba posjeći 2 stabla i potrošiti 240 000 l vode, 4 700 kWh električne energije. Za proizvodnju iste količine papira od starog papira potroši se 0 stabala, 180 l vode i 2750 kWh električne energije. Grafikon brojčano prikazuje zašto je ekonomski prihvatljivije proizvoditi papir iz starog (reciklirati) u odnosu na proizvodnju iz osnovnih sirovina (drvo). Također, vidljivo je da je veća ušteda energije ukoliko papir recikliramo u odnosu na količinu energije koju bi dobili ukoliko papir spalimo.

Papir možemo 7 puta reciklirati što, ukoliko ga spalimo, ne možemo niti jednom.

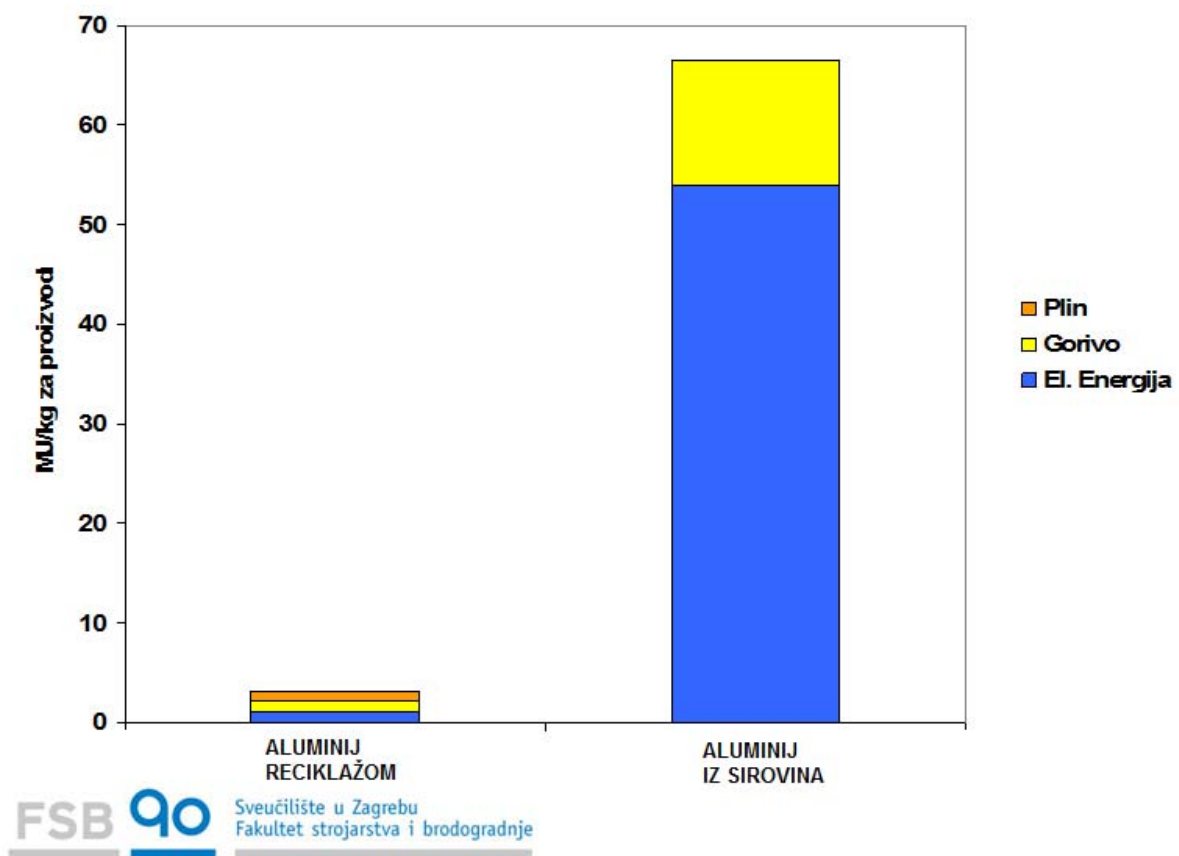
Metal

Svi proizvodi sačinjeni od aluminija i čelika u velikom se udjelu mogu reciklirati, a recikliranjem istih sirovina štedimo do 95% energije potrebne za proizvodnju novih materijala (slika u prilogu). Metali imaju jako veliki postotak ponovne iskoristivosti, a ponajviše čelik – do 100%.

Prednosti recikliranja metala jesu:

- Smanjenje emisije štetnih tvari i plinova
- Štednja vrijednih prirodnih resursa – sirovina i ruda te očuvanje okoliša
- Smanjenje zagađenja zraka
- Metale poput aluminija i čelika moguće je reciklirati iznova veliki broj puta

Otpadni metali su danas najbolje plaćene sirovine iz otpada.

Danas i Danska, koja je lider u spaljivanju otpada u Europi, izrađuje strategiju prelaska sa spaljivanja na recikliranje korisnih sirovina. Ovo je važna informacija, jer cementni lobiji ulažu veliku količinu novca u promotivne aktivnosti ne bi li „dokazali“ kako je i danas spaljivanje otpada ekološki i ekonomski najpovoljnije rješenje za gospodarenje otpadom.

Nepoznata cijena zbrinjavanja otpada na ŽCGO Marišćina

Svjedoci smo kako TD Ekoplus d.o.o., nakon godinu dana od službenog upita komunalnih društava Primorsko - goranske županije, nema odgovora na pitanje koliko će po toni smeća koštati zbrinjavanje otpada u ŽCGO Marišćina. Skupština Primorsko-goranske županije je od TD Ekoplus d.o.o. zatražila da izradi novu cost-benefit analizu koja bi dala realnu cijenu zbrinjavanja otpada u ŽCGO Marišćina, međutim nema potvrde da je izrada te analiza u tijeku.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom i EU direktive

Tijekom 2013. godine je usvojen novi Zakon o održivom gospodarenju otpadom koji uvelike podržava sustav ekološkog gospodarenja otpadom na način kako je definiran u Studiji. Novim je Zakonom naglašena obaveza izdvajanja vrijednih sirovina i naplate odvoza i zbrinjavanja otpada temeljem količine prikupljenog nesortiranog miješanog komunalnog i biorazgradivog otpada.

Zakon je usklađen sa EU regulativom što se vidi iz Članka 2. koji izravno primjenjuje pravne stečevine Europske unije. Posebno su važni sljedeći Članci Zakona o održivom gospodarenju otpadom kojim se postavke Studije dodatno potvrđuju:

Članak 7.

(1) U svrhu sprječavanja nastanka otpada te primjene propisa i politike gospodarenja otpadom primjenjuje se red prvenstva gospodarenja otpadom, i to:

- 1. sprječavanje nastanka otpada,*
- 2. priprema za ponovnu uporabu,*
- 3. recikliranje,*
- 4. drugi postupci uporabe npr. energetska uporaba i*
- 5. zbrinjavanje otpada.*

Članak 21.

(1) Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave i Grada Zagreba sadrži najmanje sljedeće:

- 1. analizu, te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, uključujući ostvarivanje ciljeva,*
- 2. podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva,*
- 3. podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom,*
- 4. podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju,*
- 5. mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada,*
- 6. opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada,*
- 7. mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,*

8. mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
9. popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana,
10. organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom,
11. rokove i nositelje izvršenja Plana.

Ograničenja u vezi odlaganja biorazgradivog komunalnog otpada

Članak 24.

(1) Najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada koja se godišnje smije odložiti na svim odlagalištima i neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj u odnosu na masu biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. godini iznosi

1. 75 %, odnosno 567.131 tona do 31. prosinca 2013.
2. 50 %, odnosno 378.088 tona do 31. prosinca 2016.
3. 35 %, odnosno 264.661 tona do 31. prosinca 2020.

(2) Najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada koji se u kalendarskoj godini smije godišnje odložiti na odlagalištu i neusklađenom odlagalištu jednaka je umnošku ukupne mase biorazgradivog komunalnog otpada kojeg je te godine dopušteno odložiti u Republici Hrvatskoj i koeficijenta odlagališta za biorazgradivi otpad iz stavka 3. ovoga članka.

(3) Koeficijent odlagališta za biorazgradivi otpad je omjer mase odloženog biorazgradivog komunalnog otpada na tom odlagalištu i ukupne mase odloženog biorazgradivog komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini. Zbroj koeficijenata svih odlagališta u Republici Hrvatskoj ne smije biti veći od jedan.

(4) Osoba koja upravlja odlagalištem dužna je dostaviti podatke o masi biorazgradivog komunalnog otpada odloženog na odlagalište Agenciji na propisanim obrascima dva puta godišnje u roku od 30 dana od isteka polugodišta.

Obveze jedinice lokalne samouprave

Članak 28.

(1) Jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati:

1. javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, i biorazgradivog komunalnog otpada,
2. odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada

Obveze pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i oporabu

Članak 55.

(1) Do 1. siječnja 2020. Republika Hrvatska će putem nadležnih tijela osigurati pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje sljedećih otpadnih materijala: papir, metal, plastika i staklo iz kućanstva, a po mogućnosti i iz drugih izvora ako su ti tokovi otpada slični otpadu iz kućanstva, u minimalnom udjelu od 50% mase otpada.

(2) Do 1. siječnja 2020. Republika Hrvatska će putem nadležnih tijela osigurati pripremu za ponovnu uporabu, recikliranje i druge načine materijalne oporabe, uključujući postupke zatrpavanja i nasipavanja, u kojima se otpad koristi kao zamjena za druge materijale, neopasnog građevnog otpada, isključujući materijal iz prirode utvrđen ključnim brojem 17 05 04 – zemlja i kamenje koji nisu navedeni pod 17 05 03, u minimalnom udjelu od 70% mase otpada.

(3) Za izračunavanje ostvarivanja ciljeva iz stavaka 1. i 2. ovoga članka primjenjuje se Odluka Komisije 2011/753/EU o uspostavi pravila i metoda izračuna za provjeru poštivanja ciljeva iz članka 11(2) Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.

Biootpad

Članak 56.

(1) Osoba koja je aktima donesenim temeljem ovoga Zakona ovlaštena gospodariti biootpadom, te jedinica lokalne samouprave dužni su u dokumentima koje donose temeljem ovoga Zakona osigurati odvojeno prikupljanje biootpada s ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe biootpada.

(2) Osoba koja obavlja obradu biootpada mora ju obavljati na način kojim se zadovoljava visoka razina zaštite okoliša.

(3) Kriterije za uporabu materijala proizvedenih iz biootpada koji su sigurni za okoliš, u suradnji s ministrom nadležnim za poljoprivredu, propisuje ministar pravilnikom iz članka 53. stavka 3. ovoga Zakona kojim se uređuje gospodarenje biootpadom.

Otpadne baterije i akumulatori

Članak 61.

Svrha sustava gospodarenja otpadnim baterijama i akumulatorima je osiguravanje postizanja ciljeva sakupljanja i obrade otpadnih baterija i akumulatora određenih pravilnikom iz članka 53. stavka 3. ovoga Zakona kojim se uređuje gospodarenje otpadnim baterijama i akumulatorima.

Otpadni električki i elektronički uređaji i oprema

Članak 62.

Svrha sustava gospodarenja električnim i elektroničkim otpadom je osiguravanje postizanja ciljeva sakupljanja i obrade električkog i elektroničkog otpada određenih pravilnikom iz članka 53. stavka 3. ovoga Zakona kojim se uređuje gospodarenje električnim i elektroničkim otpadom.

X. INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 141.

(1) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona provode inspektori zaštite okoliša Ministarstva (u daljnjem tekstu: inspektor).

(2) Na inspekcijski nadzor koji se provodi na temelju odredbi ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje zaštita okoliša, ako ovim Zakonom nije propisano drukčije.

(3) Inspekcijski nadzor nad primjenom odredbi ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na obračun i naplatu prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog otpada potrošačima provode gospodarski inspektori Državnog inspektorata na način propisan posebnim zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača.

Novim Zakonom o održivom gospodarenju otpadom prihvaćene su i EU Direktive koje nalažu pažljivo gospodarenje otpadom. Jedan od primjera je **DIREKTIVA 2008/98/EZ EUROPSKOGA PARLAMENTA I VIJEĆA od 19. studenoga 2008.** koja između ostalog nalaže:

„Podložno članku 10. stavku 2., do 2015. godine odvojeno prikupljanje treba uvesti barem za sljedeće materijale: papir, metal, plastika i staklo. Države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da se gospodarenje otpadom provodi na način kojim se ne ugrožava zdravlje ljudi, ne šteti okolišu, a posebno:

(a) ne ugrožava voda, zrak, tlo, biljke ili životinje;

(b) ne uzrokuju neugodnosti u pogledu buke ili mirisa; i

(c) bez štetnih utjecaja na krajolik ili mjesta od posebnog interesa.“

Zaključak

Iako u obrazloženju prijedloga ove Odluke nismo govorili o ekološkim i zdravstvenim segmentima, već samo o zakonodavnim i ekonomskim prednostima recikliranja nad spaljivanjem otpada, iz svega navedenog jasno je da se primjena ekološkog sustava gospodarenja otpadom na način definiran u Studiji mora odmah pokrenuti.

Takav zaključak podržavaju i stručnjaci i europske i državne i gradske strukture. Više nije pitanje hoćemo li nego **kada ćemo pokrenuti ovakav sustav**. Nismo više u mogućnosti trošiti skupo i dragocjeno vrijeme i učiti se na vlastitim greškama. U susjednoj Italiji imamo i gotove operative modele koje samo treba primijeniti. Potrebno je odmah pokrenuti sustav ekološkog gospodarenja otpadom u gradu Rijeci prema postavkama već prihvaćene Studije te na taj način sačuvati okoliš, očuvati zdravlje građana, uštedjeti, ali i zarađivati na prodaji sekundarnih sirovina te kroz organizaciju obrade sekundarnih sirovina otvarati nova radna mjesta.

Vrijeme je da Grad Rijeka, koji prirodno gravitira prema Sloveniji i Italiji, konačno počne gospodariti otpadom na način kako to rade naši susjedi te slijediti primjer grada prijatelja Ljubljane, koja trenutno odvaja više od 50% sirovina iz otpada.

Grad Rijeka može i mora postati primjer ostalim gradovima u Republici Hrvatskoj, koji će onda tražiti savjete od našeg komunalnog društva o ekonomski održivom, ekološki i zdravstveno prihvatljivom ekološkom sustavu gospodarenja otpadom.

U ime predlagatelja izvjestitelji po ovoj točki dnevnog reda na sjednicama radnih tijela Gradskog vijeća Grada Rijeke i sjednici Gradskog vijeća Grada Rijeke biti će gradski vijećnici Bojan Kurelić i Danko Švorinić, Josip Katalinić, predsjednik udruge Krizni eko stožer Marišćina, prof.dr.sc. Slaven Dobrović, Josip Begonja, član udruge Krizni eko stožer Marišćina i Mirna Međimurec članica udruge Krizni eko stožer Marišćina.

Na temelju Članka 77. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Rijeke ("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 25/13 – pročišćen tekst) Gradsko vijeće Grada Rijeke na sjednici _____ godine donijelo je sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Predlaže se predsjedniku Skupštine KD Čistoća d.o.o., gradonačelniku grada Rijeke Vojku Obersnelu, da sazove hitnu sjednicu Skupštine KD Čistoća d.o.o. i predloži Skupštini odluku kojom će naložiti stručnim službama KD Čistoća d.o.o. da odmah započnu s uvođenjem sustava ekološkog gospodarenja otpadom na način kako je to opisano u Studiji „Ekološki zasnovan sustav gospodarenja komunalnim otpadom za područje Grada Rijeke i okolice“, autori prof.dr.sc. Slaven Dobrović, doc.dr.sc.Hrvoje Juretić i mag.ing.mech. Goran Smoljanić (u daljnjem tekstu Studija).
2. Predlaže se Odjelu gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem da pokrene proceduru definiranja lokacija za uspostavu sustava kompostana za područje Grada Rijeke, a prema parametrima opisanim u Studiji. Proceduru je nužno provesti po ubrzanom postupku te defiranje lokacije i izdavanje svih potrebnih dozvola provesti u roku koji ne smije biti duži od 6 mjeseci od dana donošenja ove Odluke.
3. Predlaže se Odjelu gradske uprave za komunalni sustav, da uskladi Plan gospodarenja otpadom za grad Rijeku sa Studijom. Plan mora sadržavati i razradu obaveza komunalnog redarstva u cilju kvalitetnijeg provođenja sustava ekološkog gospodarenja otpadom.